

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XVI. ročník ● 10/2023

100
CB PREŠOV

O B S A H

Genezis 4
AKO BOLO
NA POČIATKU
R. Betina

Rozhovor 6
KRISTOVA HYBNÁ SILA
JE V NÁS
K. Medňanská/
I. Topolčanyová

Téma 10
100 ROKOV
CB Prešov

Úvaha 21
SMETIE
B. Roháčec

Spravodajstvo 22
SPOJME RUKY PRE MISIU
V EURÓPE
M. Mitana

Predstavujeme 23
RÓMSKY ČASOPIS

Detský kútik 26
I. a R. Topolčanyovi

Fotoúvaha 28
ZÁSNUBY
A. Činčuráková Tipulová

Spod orecha 30
O ZEMETRASENIACH
A PORIADKU
B. Piatko

RELAX 31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné
PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2023

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komsrka, Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Štecko
Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková
Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 17. 9. 2023 **Tlač:** Alfa print, Martin

Predná a zadná strana obálky: Zo slávnosti v Prešove

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

TAK SME ODVOLILI

Neviem ako u vás, ale my sme čas volieb prežívali intenzívne. Správy, reklamy, rozhovory medzi blízkymi. Veľa zvažovania a neistoty. Často veľa emócií. A príliš veľa poloprávď i klamstiev. Slová i obrazy, ktoré majú vystrašiť a znechutiť. Miesto diskusií o našich problémoch a očakávaniach, miesto argumentov a programov osobné obviňovanie, útoky, slovné a občas aj fyzické. Je mi z toho smutno. Môžem si nahovárať, že sa tá explózia špinavosti a manipulácie dá v zdraví prežiť, ale nestačí prežiť. Nesieme to v sebe. Cítim, ako sa do komunikácie vtierajú bariéry.

Predseda jeden veselý zážitok. Ráno som sa autom viezla do práce a bokom som zhládla text na billboard: „Zaslúžite si mať lepšie XXXX“ (názov strany, je jedno ktorej).

Nevidané sebaspytovanie a dokonca pred voľbami! Je pravda, že času na zlepšenie postavenia strany do volieb nezostalo veľa, ale veď aj ďalšie voľby budú. Dúfam. A život ide najmä medzi voľbami. Tak som si v hlave premietala, čo všetko by to mohlo znamenať. Ako vytiahnuť mňa i iných ľudí z neveriacej letargie a spoločne zlepšovať naše ulice, mosty, lavičky na stretávanie, ako vrátiť učiteľom profesné sebavedomie, zdravotníkom chuť do dôležitej práce ...

Žiaľ, pri nasledujúcom bilborde som si všimla môj omyl z nepozorného čítania. Bolo tam napísané: „Zaslúžite sa mať lepšie“. A XXXX je názov strany, podpis pod „velavravným“ sloganom. Naozaj si to zaslúžime? A čím to vlastne? No, až taká veselá historka to nebola. Škoda.

A do toho sobotné vraždenie v Izraeli. Vojna na Ukrajine, bleskový exodus Arménov z Náhorného Karabachu a ďalšie prebiehajúce násilné konflikty. Čím si to obyvatelia tých území zaslúžili?

Modlím sa, aby sa nám nenávisť nezažrala do mysle. Aby nás naše názorové bubliny nezmenili na znepríatelené kmene ochotné v atmosfére vyvolaného strachu nenávidieť sa a potierať. Modlím sa, aby sme si uvedomili, ako ľahko ponížujeme tých, čo sa od nás niečím líšia. Tých, čo sú pre nás v niečom zdanlivo nepochopiteľní. Alebo nás o tom niekto presvedča s predstavou, že pred voľbami „dobře využitá“ nenávisť má po voľbách zmiznúť bez následkov. Tak to nefunguje. Kultúrne tolerovaná nevráživosť prerastá do nenávisti ochotnej ubližovať a zabíjať. Koľko „schodov“ nevráživosti vedie k násiliu medzi skupinami ľudí, ktoré si navzájom dávajú opovrhujúce nálepky?

Spomínam si, ako mi uzbecká kolegyňa v období rozpadu Sovietskeho zväzu rozprávala, ako si jej mladší brat raz večer doniesol pod posteľ kovový tyč, aby sa mohol brániť, keď ho ich ruskí susedia prídu mlátiť. So susedmi vyrastali v domoch bez plotov, ako deti sa spolu hrali.

Na našej malej ale vzácnej domácej skupinke si čítame knihu *Pavol, život a dielo apoštola národov*. N. T. Wright v nej popisuje ako v prvej polovici 1. storočia, v búrlivej dobe zmien a očakávaní, bol židovský národ rozdrobený do množstva názorových skupín, mesiášskych a pro-rockých hnutí, ktoré sa navzájom prenasledovali. Autor spomína aj žalostnú poznámku židovského historika Josephusa, že v období, keď Rimania obklúčili Jeruzalem a husto zabíjali Židov, v skutočnosti viac Židov zahynulo rukou iných Židov než rukou Rimanov. V tom čase vznikajúce spoločenstvo kresťanov aktívne reagovalo zakladaním spoločenstiev spojených bratskou láskou a vierou v zásadnú zmenu. Ani kresťanom sa názorové rozdiely nevyhýbali, aj niektorí z nich sa ako Židia cítili ohrození stratou stáročia budovanej židovskej identity. Napriek tomu, vedení Duchom, otvorili svoju misiu i domácnosti pohanom, umožnili ženám vyjsť z tieňa neviditeľnosti a aktívne sa podieľať na spoločnej práci. Napriek nepochopeniu okolia, odsúdeniu až k smrti. Lepšie sa o tom číta, ako sa to žije. ■

ALICA ROSOVÁ,
CB Bratislava-Kaplnka

STĽPČEK:

AKO BOLO NA POČIATKU

RASTISLAV BETINA

Videl som na tričkách
niektorých ľudí nápis

INDEPENDENCE

Nezávislosť

Keby tam mali napísané od čoho chcú či majú byť nezávislí, tak by to mohlo byť aj dobre. Ale to na tričkách nemajú, a tak ten nápis vyvoláva dojem, že hlásajú nezávislosť od všetkého. A to hrozí pohromou.

Pohromou to hrozí nielen preto, že nezávislosť od všetkého nie je možná. Najmä preto, že to signalizuje stratu empatie, stratu povinnosti zohľadňovať, rešpektovať potreby iných.

Tvrdenie, že každý sa má starať o seba je propagácia bezohľadnosti.

A bezohľadnosti je v našej spoločnosti tak veľa, že by sa mali nosiť trička s nápismi SME ZÁVISLÍ, pretože sme závislí. Závislí od počasia, od čistoty a teploty atmosféry, od tých, ktorí dorábajú potraviny (aj v Číne, alebo v Laponsku) ...

Ak si v najbližšom čase dostatočne veľa ľudí neuvedomí, že sme všetci navzájom závislí, že sme poprepájaní mnohými, i neviditeľnými väzbami, že „jeden vzduch dýchame“, tak tá pohroma nezostane iba hrozbou. ■

Ivan Turek

Boh povedal: Utvoríme človeka na svoj obraz, na svoju podobu (Gn 1, 26).

Čo je človek? Bytosť stvorená na Boží obraz. To znamená, že človek nie je Boží obraz. Len Kristus je Boží obraz. (Kol 1, 15; Heb 1, 3) Človek je stvorený **na** Boží obraz. Ale čo to znamená? Musíme začať obrazom, na ktorý bol človek stvorený, teda samotným Bohom. Tým, čo nám o ňom hovorí Biblia.

Boh Biblie je racionálna, rozumová bytosť, ktorá myslí, uvažuje, plánuje, chce, hovorí. Preto aj človek, stvorený na Boží obraz, je racionálna bytosť, ktorá má schopnosť myslieť, uvažovať, plánovať, vyjadrovať svoje myšlienky slovami. Má schopnosť abstraktne myslieť, študovať, učiť sa, prijímať a odovzdávať informácie. Túto schopnosť zvierat nemá. Zvieratá majú inštinkty, ale nie rozum. Preto nás Biblia vyzýva: *Nebudte bez rozumu ako kôň a mulica...* (Ž 32, 9).

Keď sa človek správa ako bez rozumu, deformuje v sebe Boží obraz, na ktorý bol stvorený. Dostáva sa na úroveň zvierat, ako sebakriticky o sebe vyznáva žalmista, keď závidel bezbožným: *Bol som hlupák, človek bez rozumu, bol som pred tebou ako dobytča* (Ž 73, 22). Rozdiel medzi inštinktom zvierata a rozumom človeka je v tom, že zvieratá nič nevedia, ale len človek vie, že vie. Zvieratá sa správa, ako keby bolo naprogramované informáciami, ktoré sú vložené do jeho inštinktov. Ale človek sa správa uvedomelo. Je si vedomý toho, čo robí a prečo to robí. Je racionálnou bytosťou, lebo Boh, ktorý ho stvoril na svoj obraz, je racionálnou bytosťou.

Preto byť kresťanom neznamená vypnúť rozum, myslenie a kritické uvažovanie. Práve naopak. Veď viera a rozum, viera a myslenie sa nevyučujú, ale dopĺňajú. Preto Písmo opakovane oslovuje našu myseľ slovami: *Či neviete...* (Rim 6, 3, 16; 7, 1; 1 Kor 3, 16)? Ježiš zas karhá svojich učeníkov: *Stále nerozumiete a nechápete* (Mk 8, 17)? A apoštol Pavol vyzýva veriacich: *Bratia, nebudte deti zmýšľaním... ale v zmýšľaní budte dokonali* (1 Kor 14, 20). Apoštol Ján napísal svoju epištolu veriacim preto, ako sám hovorí: *... aby ste vedeli...* (1 Jn 5, 13). Čím viac kresťan používa svoj rozum a sýti svoju myseľ poznaním Boha, tým viac koná ako bytosť, ktorá bola stvorená na Boží obraz. ■

KRISTOVA HYBNÁ SILA JE V NÁS (a nová školská reforma...)

KATKA MEDŇANSKÁ, pedagogička a pracovníčka v Regionálnom centre podpory učiteľov v Trenčíne. Prednedávnom sme uverejnili rozhovor s jej manželom Martinom, stavebným inžinierom a zanieteným fotografom. Tento raz, vyspovedáme Katku, ktorá okrem vedomostí a morálnych hodnôt odovzdáva deťom najmä lásku a požehnanie, ktoré sama prijala od Pána Ježiša.

Rozprávala sa s ňou **IVETA TOPOLČANYOVÁ**.

Foto: **MARTIN MEDŇANSKÝ**

Katka, aké boli začiatky tvojho osobného objavovania viery?

Mamina bola evanjelička a ocino katolík. Bolo to v čase socializmu a otázka viery sa u nás neriešila. Jediným spojením s náboženstvom bola moja babička, mamina mama, ktorá ma na sviatky brávala do kostola. Bol to pre mňa iný, zázračný svet, vnímala som bezpečie aj Božiu prítomnosť. Vtedy sme o tom nejako ne-

hovorili, ale mala som to v sebe. Boli to moje prvé dotyky viery. Po revolúcii to už bolo slobodnejšie. Moje spolužiačky chodili na konfirmačnú prípravu a mňa to zaujalo. Chodila som s nimi, hoci som nemusela, ani som mnohému nerozumela. Najviac ma však priťahovali piesne. Ony boli dôvodom, pre ktorý som sa na stretnutia evanjelickej mládeže stále vracala. Texty ma motivovali a otvárali moje srdce

pre Boha. Po týchto skúsenostiach som prišla za rodičmi a ako 13-ročná som im povedala, že sa chcem dať pokrstiť a konfirmovať. Viera vo mne narástla a ja som to potrebovala nejakým ostatným ukázať. Toto osobné rozhodnutie bolo pre mňa veľmi silné a dôležité. Pre mňa to bolo obdobie „prvej lásky“, prežívanie Božej milosti a rýchleho duchovného rastu. V mojom živote je veľa chvíľ, kedy cítim Boží dotyk,

ale k tomuto obdobiu sa rada vraciam a naplňa ma aj dnes po rokoch veľkou radosťou. Aj dnes každodenne potrebujem Božiu milosť, prichádzam pred Jeho tvár, ale odovzdanie sa Bohu vždy bolo pre mňa mimoriadne silným zážitkom. Rovnako dôležitá bola a je aj moja cesta viery. Stále

hodnotíš dnes, po vyše tridsiatich rokoch?

Ja som bola vtedy 10-ročné dieťa a nevnímala som, čo veľké sa práve deje. Postupne však, ako som rástla, som si začala uvedomovať a nesmierne vážiť hodnotu slobody. Nedokázala by som existovať v akejkolvek totalite. S moji-

učím počúvať, spoznávať aj inú stránku vecí a nepresadzovať za každú cenu to svoje, lebo ja sa môžem tiež myliť. Ži a nechaj žiť, rešpektuj, ale netoleruj tyranii. Existujú hranice, kedy sa už musíš vyjadriť. Som bojovníčka za práva znevýhodnených, mám pre nich cit a viem sa ich zastať. Ale ani z mojej strany to nemôže byť nátlak – a tu sme znova pri tej potrebnej pokore. Konkrétne teraz to prežívame v rodine, keď diskutujeme s našimi deťmi. Učíme sa rozprávať spolu tak, aby sme sa neurážali, a ja sa učím nechať im priestor na vyjadrenie vlastného názoru, ktorý ma nakoniec často obohatí a rozšíri môj obzor. Je nádherné, že sme rozmanití. Veľa sa aj v cirkvi hovorí, aby sme boli jednotní, ale zabúda sa na jednotu v rozmanitosti. Každý z nás odráža kúsok Božej podstaty a len spolu môžeme vytvoriť celok Božieho obrazu na Jeho slávu.

Aká je Katka manželka a mama?

Som taký typ človeka, že potrebujem, aby veci dávali zmysel ako celok. V našej rodine to znamená, že sa usilujem o to, aby boli uspokojené potreby všetkých členov. Niekedy to vedie aj k nedorozumeniam, lebo každý z nich je iná osobnosť a má rád niečo iné. Mám veľmi rada čas prechádzok a rozhovorov. Niekedy bývam prehnane starostlivá, a preto sa učím nechať ich slobodne dýchať.

Som vďačná, že v základných životných otázkach s manželom zdieľame spoločné názory a môžeme sa navzájom o seba oprieť. Nie je typ človeka, ktorý by pomáhal s domácimi prácami, ale stará sa skôr o môj „duševný komfort“, spolu si čítame, chodíme na výlety a veľmi mi pomohol v čase, keď som bola vyhoretá... Vlastne ma Pán Boh cez jeho slová a konkrétnu pomoc vtedy zachránil... Každého v našej rodine si veľmi vážim a vidím v nich nádherné bytosti a vzácne poklady. Navzájom si dávame, ale aj prijímame.

sa učím, prežívam chvíle lepšie i horšie, ale viem, že som na ceste s Pánom a v pokore kráčam ďalej.

Ako študenti sme prežívali krásne obdobie niečoho nového. Nezná revolúcia '89 nám otvorila nepoznateľné možnosti cestovania, získavania nových informácií a tiež slobodu vierovyznania. Ako si to prežívala? A ako to

mi postojmi by som musela buď z krajiny odísť, alebo by som trpela a bola prenasledovaná. Som „bojovníčka za slobodu a demokraciu“ a teším sa z toho, že mi to celý život pripomína môj dátum narodenia (17. 11.).

Som vďačná, že žijem v demokratickej krajine. Samozrejme to prináša pluralitu názorov a každý z nás má tendenciu uprednostňovať svoju pravdu. Ja sa

Veľa sa od nich učím. Sme rodina umelecká, alternatívna a trošku uletená, ale je to tak dobre.

Svoju charizmu si nenechávaš pre seba. Slúžiš v cirkevnom zbere a spolupracuješ aj s mestom. Je to vzácné prepojenie darov, ktoré ti Pán Boh nadelil. Ako teda hrivny v podobnosti z Evanjelia podľa Lukáša v 19. kapitole využívaš?

Mám vnímavosť pre potreby ľudí vôkol mňa. Dokážem namotivovať ostatných, akoby nabudiť ich svojim entuziazmom. A myslím si, že darom od Pána Boha, jednou „hrivnou“, je aj môj hlas a citlivosť, ako podať myšlienky, slová... Tým slúžim nielen v zbere. Od detstva sa venujem prednesu, učila som aj v LDO v ZUŠ, vediem dramatický krúžok v ZŠ, moderujem rôzne akcie mesta a robím „občianske“ pohrebné rozlúčky. Občianske v úvodzovkách, lebo vždy tam vložím niečo duchovné, aj keď nie explicitne. Týchto ľudí sprevádzam svojou prítomnosťou, ale i modlitbou a v duchu ich vkladám do Božej milosti... Mnoho som sa pri týchto aktivitách naučila – napr. ako si vážiť život, ktorý tu dnes je a zajtra nemusí byť... Pomohlo mi to najmä v čase mojich depresí, keď mi chýbala akási hybná sila, motivácia a strácala som zmysel života... Čiže opäť sú to spojené nádoby – ja sa dávam ako dar a zároveň som obdarovaná.

Čo motivuje pedagóga v malom mestečku nestagnovať, neuspokojiť sa, nehodiť flintu do žita, ale prijať nové výzvy a s neutíchajúcou empatiou sa každý školský rok venovať novým deťom? Mímochodom, každým rokom vraj nezvládnuteľnejším...

Ja som človek, ktorý stále skúša nové veci, stále niečo nové tvorí. Čiže je to pre mňa prirodzené. Tiež potrebujem vidieť, že to, čo robím, je efektívne. Ak to nevidím, hľadám, kde je problém, čo treba zmeniť... A okrem toho ne-

súhlasím s tým, že deti sú horšie. Vôbec nie. Sú len iné, žijú v dobe, ktorej my nerozumieme, ale pre ne je to jediná realita, ktorú poznajú. Sú to palcové, smartfonové deti, ktoré informácie len preklikávajú a my chceme, aby v škole 6 hodín sedeli a počúvali. Stále sú to však vnímavé, citlivé,

poslanie, ale všetci potrebujeme značnú dávku profesionality. Nie je to o tom, že mám dar, o ktorý sa nemusím starať. Čo si o tom myslíš?

Ja som veľmi šťastná, že som učiteľka. Vždy som cítila, že to chcem robiť. Moje povolanie je aj moje sebanaplnenie. Nielen

bystré a autentické bytosti, ktoré nám majú čo povedať.

Je učiteľstvo poslanie? Myslíš si, že jedinou časťou pravdy na tomto mýte je to, že človek musí mať rád deti (mať rád ľudí), aby mohol učiť. O učiteľoch však treba uvažovať predovšetkým ako o profesionáloch vo svojom odbore. Všetci máme svoje

že ja učím, ale aj mňa učia moji žiaci. Máme spolu pekné vzťahy. Nie je to len o odovzdávaní informácií, na to by nám stačil Google alebo umelá inteligencia. V dnešnej dobe je rola učiteľa iná ako bola v minulosti. Učiteľ jediný mal zdroj vedomostí, po ktoré si ostatní k nemu chodili. Dnes je učiteľ sprievodca, ktorý pomáha deťom, aby sa učili samy, dokonca vzájomne. Zistila som, že keď

deťom nechám priestor, tak ony na to prídu aj samy. Nepotrebujú nás, stačí poradiť, nasmerovať, dokážu sa učiť aj navzájom a potom takéto zážitkové učenie je aj efektívnejšie a ešte niečo nové naučia aj mňa. Ale áno, samozrejme, že učiteľ musí byť aj odborník v danej oblasti, profesionál... ináč by z neho zostal len kouč. Mala som šťastie na učiteľov, ktorých som stretla, že pre nich to bolo naozaj poslanie a nie len zamestnanie. Vždy je to o vzájomnom vzťahu. Koho neteší práca s ľuďmi, nemôže byť pedagóg.

Mohla by si nám bližšie predstaviť novodobý projekt o vzdelávaní učiteľov? Čo sa od neho očakáva, aký prínos by mal mať pre jednotlivca i pre spoločnosť?

Učím od roku 2003 s prestávkami na MD. A od začiatku hľadám spôsoby, aby učenie bavilo mňa aj deti. Nemám rada sediace sochy v triede, potrebujem interakciu. Stále som niečo vymýšľala.

Cez covid to boli vzdelávacie videá, ktoré som dávala na youtube. Nikdy mi nestačilo uspokojiť sa s povrchnosťou.

Počas covid obdobia som sa však zapojila aj do viacerých projektov MŠ, napr. Spolu múdrejší (individuálne doučovanie detí) alebo EDU TV, v rámci ktorého sme spolu s ďalšími učiteľmi vytvorili databázu krátkych vzdelávacích videí zo všetkých predmetov od 6. po 9. ročník. Cez túto prácu som sa dostala i k Martinovi Krížovi, riaditeľovi Odboru kurikula a inovácií vo vzdelávaní MŠVVaŠ (a tiež aktívnemu kresťanovi), ktorý mi navrhol spoluprácu v ich ďalšom projekte, a tak som sa stala mentorkou novovzniknutého centra na podporu učiteľov (RCPU) pre okresy Trenčín a Bánovce nad Bebravou. A ja po roku pôsobenia môžem povedať, že je to úžasný krok vpred. Našou úlohou je pomôcť učiteľom prijať novú reformu v školstve. Pretože pre mnohých je strašiakom. Nejde pritom ani tak o zmenu

obsahu vzdelávania, ale o inovatívne spôsoby vyučovania, akési novodobé nastavenie mysle, zmena foriem a metód. Bolo viacero reforiem a vystriedalo sa aj veľa ministrov školstva. Táto reforma sa pripravuje už vyše 20 rokov a konečne začína prenikať do praxe. Ak učiteľ iba robí výklad a deti iba majú počúvať, prípadne si opíšu poznámky z tabule, tak to už v tejto dobe, ktorá je presýtená ľahko dostupnými informáciami, prestáva byť efektívne. V reforme sa kladie dôraz na personalizáciu, veď každý sa inak učí. Nieкто je aktivista a potrebuje počas hodiny rôzne aktivity a kreativitu, ďalší je reflektor a potrebuje mať čas na počúvanie a vstrebanie informácií, iný je auditívny typ a učí sa počúvaním, nieкто vizuálny alebo kinestetický, potrebuje sa rozhýbať a dotýkať sa predmetov. Foriem a metód sú stovky a dajú sa rozmanito vyberať a aplikovať. Práve v tom spočíva naša pomoc, že učíme učiteľov využívať rôz-

ne formy a metódy vyučovania v triede. Ak aj učitelia prijmu táketo inovatívne vyučovanie, zistia, že žiakov vyučovacím procesom hlavne sprevádzajú, nechajú ich samostatne tvorivo pracovať a napokon vynaložia aj menej energie a hodinu si oveľa ľahšie zmanažujú. V rámci reformy sa nežiada, aby učitelia všetko prijali. Fungujeme na základe ponuky nápadov a dobrovoľného prijatia. Všimla som si, že ja môžem prijať a v praxi aplikovať len takú metódu, ktorá mne vyhovuje.

Ako v tvojej profesii môžeš a dokážeš naplniť misijné poslanie Pána Ježiša: *Chodte teda, čiňte mi učeníkmi všetky národy?*

Ak človek žije Kristovo evanjelium, ľudia to vycítia. Aj deti, a tie sú mimoriadne vnímavé. Deti v mojej triede vedia, že som kresťanka. Mnohé učivá priam pozývajú k evanjeliu – Veľká Morava, štúrovci, bernolákovci, v literatúre je aj téma modlitby, je tam

Velpieseň... Ak deti majú dôveru, sami sa pýtajú. Som autentická a otvorená v akýchkoľvek témach.

Akú podporu potrebuje učiteľ od verejnosti, a naopak, čo môže učiteľ odovzdať, čím môže pomôcť? Existuje jednoduchá rada pre obe strany ako zefektívniť vyučovací proces?

Podľa mňa je dôležitý vzájomný rešpekt a spolupráca. Akékoľvek súperenie, delenie sa na tábory (celkovo v spoločnosti) a vymedzovanie sa voči iným je škodlivé. Všetci sme nedokonalí a robíme chyby, ale zároveň všetci sa snažíme robiť veci čo najlepšie. Potrebujeme pokoru a empatiu voči sebe navzájom. Aj v spolupráci s rodičmi – veď nám ide o tie isté deti. Teda nebojovať, ale spolupracovať. A priznať si aj chyby, nebáť sa hľadať priestor na zlepšenie. Uvedomujem si, že ja mám ten bonus – zdroj nekonečnej lásky a milosti u Boha,

kde dostávam uzdravenie, a potom môžem toto isté odovzdať žiakom i rodičom.

Na záver nejaký odkaz našim čitateľom. Možno výzva...

Občas mám pocit, že v spoločnosti za posledné roky zostal akýsi smútok, demotivácia a skepsa. Niekedy sa príliš obraciame do minulosti, niekedy sa (najmä kresťania) upíname len na budúcnosť a večnosť – nejako to tu už vydržať, a potom vo večnosti si oddýchneme... Chcela by som nás všetkých povzbudiť do tvorivého bytia v prítomnosti. Je úžasným darom, že nás Pán Boh pozýva do spolutvorenia našej každodennej reality, kde každý deň môžeme byť „balíčkom dobra“ pre niekoho (ako povedal Exupéry). Kristova hybná sila je v nás, Božie kráľovstvo žijeme už tu a teraz a práve cez nás sa Božie požehnanie rozlieva po zemi. On mi dáva silu, ktorá ma aktivizuje, a ja toto odovzdávam ďalej. ■

2. – 3. septembra 2023 si zbor Cirkvi bratskej v Prešove pripomenul
100. VÝROČIE SVOJHO VZNIKU

Na slávnosti fotografovali:

Ján Roháček, Roman Uhriňák, Peter Vraj, Katka Vysoká a Dorota Roháčková

V BOŽÍCH STOPÁCH

HANKA JURČOVÁ

Už pred rokom, v jeseni 2022, sme začali rozmýšľať, ako pripraviť slávnosť storočnice a čo všetko by malo byť v nej zahrnuté. Ako komunita sme sa potrebovali zastaviť, pozrieť znova do našej histórie, pripomenúť si naše korene a premýšľať, čo z minulosti je pre nás ešte stále životodárne a aktuálne v dnešnej dobe a pred čím sa máme mať na pozore a radšej to opustiť. Podobne ako izraelský ľud mal oslavovať určené sviatky a pripomínať si Božie skutky vo svojej minulosti, aj my to potrebujeme.

Príprava slávnosti storočnice bola pre nás výzvou. Potrebovali sme silu, múdrosť, ľudí, aby sme urobili všetko, čo by bolo dobré a prospešné. Dôverovali sme Bohu, že nás povedie krok za krokom, že dá, aby slávnosť bola miestom Božej prítomnosti, miestom posilnenia našej vzájomnej lásky s bratmi a sestrami, miestom novej nádeje do budúcnosti. Keď dnes slávnosť hodnotíme, ďakujeme Bohu, že nás nesklamal a napriek našim slabostiam nám pomáhal.

Rozhodli sme sa oslavovať celý rok a priebežne pripravovať ďalšie sprievodné aktivity, ktoré by nám ukázali Božie stopy v histórii nášho zboru.

Stretnutie seniorov

18. marca 2023 sa uskutočnilo veľmi srdečné a milé **stretnutie seniorov** zo zborov východného Slovenska, ktoré v minulosti boli súčasťou prešovského „východoslovenského“ zboru. Napriek zdravotným problémom a obmedzeniam súvisiacim s vekom mali mnohí seniori túžbu prísť a po dlhšej covidovej prestávke sa znova tešiť zo vzájomného stretnutia.

V úvodnom privítaní emeritný kazateľ Martin Jurčo čítal slová apoštola Pavla z Rím 4, 17 – 21 o Abrahámovi: *Ako je napísané: Ustanovil som ta za otca mnohých národov— pred Bohom, ktorému uveril, ktorý oživuje mŕtvych a povoláva k jestvovaniu to, čoho niet. Proti nádeji v nádeji uveril, že sa stane otcom mnohých národov podľa slov: Také veľké bude tvoje potomstvo. Mal skoro sto rokov a videl svoje odumreté telo i odumreté materinské lono Sáry, no predsa neoslabol vo viere. Nezapochyboval v neviere o Božom zaslúbení, ale naopak, stal sa silným vo viere, a tak vzdal slávu Bohu. Bol pevne presvedčený, že ten, ktorý dal sľub, môže ho aj splniť.*

„Abrahám sa dožil sto rokov. Málokto sa dožije takéhoto veku. Ak hej, tak staroba už zanechá svoje stopy. Takýto vek je už väčšinou zakončením a odchodom. Všetko dôležité sa už udialo. Božie zaslúbenie, ktoré Abrahám dostal v stovke, je takmer šokujúce. Nie je tu reč o jeho smrti, ale je tu zaslúbenie, že Abrahám dostane syna Izáka. Božie Slovo tu nehovorí len o minulosti alebo o prítomnosti, hovorí o budúcnosti. Abrahámovi sa narodil syn preto, že sa spoliehal na Boha, ktorý môže urobiť

niečo nové a nečakané. Takúto vieru prajem všetkým nám.”

Vedenia spoločného spevu sa ujala hudobná skupina Radosť spolu s bratmi z Hermanoviec. Ani pribúdajúce roky nezobrali týmto starším bratom chuť a nadšenie hrať a spievať na Božiu slávu. Ondrej Novák z Medzianok svoj príhovor popretkával viacerými úsmevnými i vážnymi skúsenosťami zo svojho života viery. Zdôraznil, že tak ako Pán Boh potreboval storočného Abraháma pre svoj plán záchrany sveta, potrebuje aj dnes nás, naše modlitby, otvorenosť k hostom a odvážne činy.

Poobede nám Katka Roháčková predstavila unikátny chronologický graf, ktorý zachytáva 100 rokov života zboru na pozadí udalostí, ktoré sa diali v spoločnosti a položila všetkým prítomným otázku: „Máme ešte, my seniori, okrem prípravy na večnosť nejakú úlohu?“ Jej odpoveďou bol Žalm 71, 18: *Bože, učil si ma od mladosti a ja dosiaľ hlásam tvoje obdivuhodné skutky. Ani keď zostanem a zošediviem, neopúšťaj ma, Bože, kým neoboznámim s tvojím mocným ramenom všetky budúce pokolenia.*

Ďalšie aktivity

V júni Julka Poljaková a Ema Filakovská pripravili podnetný a náučný Kvíz o začiatkoch prešovského zboru. Cez aplikáciu „Kahoot!“ odpovedali najprv dorastenci na svojom stretnutí a týždeň pred slávnosťou si vyskúšali svoje vedomosti aj účastníci nedeľného zhromaždenia. Bolo to celkom netradičné a napínavé súťaženie, v ktorom sme sa dozvedeli niektoré fakty a zaujímavosti z našej histórie.

Uvedomovali sme si potrebu pripomenúť si historické skutočnosti okolo vzniku, začiatkov i celého následného fungovania zboru až po súčasnosť a zachovať výpovede potomkov či žijúcich svedkov. Zvolili sme formu dokumentárneho seriálu, pri ktorom technickú časť a grafiku zabezpečuje štúdio CRAEHOUSE. Prvý diel sme videli na slávnosti v nedeľu ráno a časť posledného dielu v sobotu večer.

Vnímame, že napriek súčasnej absencii v prešovskom zbere, vzišlo odtiaľto mnoho služobníkov, ktorí pôsobia dnes už inde. Niektorí z oslovených nahrali krátke osobné videopozdravy a prianie k nášmu jubileu. Tie sa púšťali priebežne na bohoslužbách pred aj po slávnosti, a takýmto spôsobom sme sa spolu tešili z nášho výročia.

Modlitebná reťaz

S približujúcim sa termínom osláv sme sa okrem úpravy budovy a organizačných vecí chceli ako spoločenstvo aj vnútorne pripraviť a duchovne zjednotiť. Dva týždne pred slávnosťou sme zorganizovali 24-hodinovú modlitebnú reťaz vo vyčlenenej miestnosti, ktorú veľmi pekne a vhodne pripravila Ivetka Kačurová s dorastenkami. Malí sme jedinečnú príležitosť sa utíšiť a tráviť čas v modlitbe,

pôste, pokání a v príhovorných prosbách. Pri striedaní sme sa navzájom za seba modlili a posúvali „plamienok ducha modlitieb“ ďalej. Sme radi, že sa denné aj nočné hodiny zaplnili ľuďmi zo všetkých generácií a že sme sa viacerí mohli stretnúť aj na spoločnom Večeri modlitieb a chvál.

Sobota 2. 9. 2023

Do priestoru vestibulu modlitebne, ozdobeného stenou vďačnosti, fotogalériou, starými notami

vali niekoľko rokov ďalšími stretnutiami i nahrávaním CD.”

Nedeľa 3. 9. 2023

Ešte pred začiatkom nedeľného zhromaždenia sme pod vedením Ewalda a za doprovodu orchestra zapievali tri piesne, ktoré pripomínali naše prepojenie v minulosti na Česko a Ukrajinu. Bola to najstaršia česká bratská pieseň Radujme se vždy spoločne, najznámejšia ukrajinská pieseň Moc lásky svätej od

a historickými nástrojmi začali už v sobotu ráno prichádzať speváci a hudobníci k spoločnému nácviku piesní na nedeľu. Zišlo sa viac ako 100 spevákov a osem hudobníkov z rôznych zborov a cirkví, aby pod vedením dirigenta Ewalda Daniela nacvičili 25 piesní. Ewald a Dáša Danelovci napísali:

„Príprava hudobnej časti slávnostných bohoslužieb začala už v októbri minulého roka, keď nás do tejto spolupráce prešovský zbor prizval. Konkrétne príprava začala na jar, v prvý jarný deň, v spolupráci s prešovským organizačným tímom, najmä Hankou J. a kazateľom Martinom – pozvať spevákov, podľa témy a obsahu bohoslužieb vybrať piesne, pripraviť noty, aby si ich speváci čo najskôr mohli začať nacvičovať, nájsť hudobníkov, ktorí majú čas a ochotu prísť a podporiť spev, dohodnúť organizačné záležitosti...”

Znova sa potvrdilo, že zborové spievanie má medzi ľuďmi obľubu a stále má zmysel. Mnohých to obohacuje a dáva im to pekné duchovné aj hudobné zážitky, ale aj príležitosť na stretnutia a rozhovory. A ekumenická spolupráca dáva týmto stretnutiam ďalšiu hodnotu. Viacerí ako silné momenty prežívali aj prepojenie spevokolu so spevom celého zhromaždenia.

Naše spoločné celoslovenské, ale aj medzinárodné a ekumenické spievanie a muzicírovanie má korene práve v prešovskom zbore stretnutiami v r. 2011 a 2013, ktoré vzbudili záujem a pokračo-

D. Bortnjanského a zrejme aj najznámejšia slovenská pieseň *Smieť žiť pre Krista* od Márie Royovej

Na úvod po piesňach detského spevokolu kazateľ Martin Kačur privítal hostí zo zborov v Michalovciach, Hermanovciach, Bardejove, Košiciach, Spišskej Novej Vsi, Vranove n/T, Leviciach, Starej Turej, Bratislave, zo Svaljavy na Ukrajine, taktiež brata farára Martina Chalúpku z ECAV, predsedu rady Štefana Evina a kazateľa z CB Praha Žižkov Pe-

tra Jareša. Počuli sme aj citát z časopisu Světlo z r. 1923: „Prvý zbor Jednoty českobratskej „východoslovenský“ bol zriadený v Medzanoch pri Prešove. V Prešove bol zakúpený spolkom Betánia dom pre prácu Pána, kde sa sťahuje z Kysaku v Šarišskej župe brat kazateľ Jozef Krapáč. Žiadame tomuto nášmu prvému zboru na Slovensku zvláštnu milosť od Pána. Je síce malý číselne, ale veríme, že má veľkú budúcnosť. Založený bol 2. 9. 1923 za prítomnosti brata Urbánka.”

Vo video dokumente, ktorý nasledoval, sme videli a počuli potomkov prvých zakladateľov zboru z Medzan – Kristínku Bučkovú, Zdenku Kušnírovú, Slava Jaška, Vlada Ferenčíka a autora knihy *Dejiny zboru CB v Prešove v medzivojnovom období*, Samuela Jurču.

Radostné a mohutné piesne spevokolu s hudbou sláčikov, flauty a klavíra vyzdvihovali Boží majestáť a pozývali k oslave všetkých prítomných. Po kázni Petra Jareša zazneli piesne k téme o Abrahámovi, Božích rodoch a Jeho sľuboch o požehnaní. Kajúce piesne pred Večerou Pánovou nás viedli k ľútosti a pokore pred Bohom. Na záver sa k veľkolepej piesni Veľký Boh pripojilo celé zhromaždenie.

Večeru Pánovu vysluhoval predseda Rady Cirkvi bratskej Štefan Evin a povedal tieto slová:

„Po zvestovanom a počutom slove prichádza hmatateľné slovo. Zvestované slovo evanjelia, už či je hovorené alebo spievané, nás oslovuje cez náš sluch a cez našu myseľ, prípadne cez emóciu, ak je to spev. Chlieb a víno Večere Pánovej nás oslovujú cez ďalšie zmysly. Cez náš zrak, hmat, čuch a aj cez našu chuť. Všetky zmysly zapája náš Spasiteľ do toho, aby sme sa dotýkali Slova milosti. Jedlo Večere Pánovej nám rozpráva, sprítomňuje a zároveň si privlastňujeme príbeh nášho vyslobodenia z hriechu skrze Ježiša, Božieho baránka. Evanjeliom o Božej milosti pre hriešnikov. A tak nás Večera Pánova vtahuje do drámy vykúpenia. Je to Jeho zmluva o Božej milosti, spečatená Jeho obeťou. Keď berieme chlieb a víno, ako by sme sa dotkli Božieho podpisu na zmluve milosti. Berieme len malé kúsky chleba a pijeme len trochu vína a oni nám hovoria, že naše spoločenstvo s Kristom v nebesiach bude neporovnateľne väčšie, plnšie a sýtejšie než to, čo zažívame tu. Ak neberieme vážne svoj hriech, Večera Pánova zvestuje odsúdenie. Vyznávajme slovami žalmu 130. Boh vykúpil svoj ľud cez obeť Ježiša Krista. Počujte dobrú správu: Boh za nás zaplatil, spása je od Hospodina.

Modlitba

Ďakujem Pane Ježišu, že si zobral na seba to, čo bolo naše, hriech, vinu, súd, odsúdenie, trest a zavrhnutie a dal si nám to, čo bolo tvoje, svätosť, spravodlivosť, večný život a synovstvo. Chválimo Ťa za tvoju milosť, za tvoju lásku k nám. ■

KRIČÍME NA OBRAZ NEVIDITEĽNÉHO BOHA?

TINA KATUŠČÁKOVÁ

V rámci programu osláv 100-ročnice spoločenstva Cirkvi bratskej v Prešove sa 2. 9. 2023 nekonalo štandardné spomienkové pásmo svedectiev obracajúc sa do minulosti, ako by sa to dalo čakať a ktoré sme mali možnosť vidieť a počuť na predchádzajúcich výročiach, ale pokúsili sme sa o pohľad do prítomnosti a blízkej budúcnosti. V úvode to načrtnol kazateľ Martin Kačur. Do kontextu sobotných osláv vyberal a čítal verše z listu Kolosanom. Formátom večera bola diskusia s názvom: Je kresťanstvo prežitok alebo čo chce povedať Kristus dnešnému postmodernému svetu? (Diskusia o pochybnostiach, hľadani pravdy a zmysle nášho života.)

(Keďže záznam diskusie je na youtube-ovom kanáli Cirkvi bratskej Prešov voľne dostupný, nie je snahou tohto textu prepísať ho. Skôr predostrieť rôznorodé momenty a ďalšie otázky na rozmyšľanie a prehodnocovanie.)

Prvá časť názvu diskusie sama o sebe vyznela vcelku defenzívne ku celospoločenskej nálade voči kresťanstvu. Hneď jeden z momentov na uvedomenie si toho, akým spôsobom nahliadame na Krista a (domnelú) potrebu obraňovať našu predstavu Boha. Druhá časť názvu diskusie múdro smeruje pozornosť viac na relevantnosť Krista v dnešku uvedomujúc si už v otázke znaky dnešnej doby. Myšlienky počúvajúcего tak vtahuje do rozhovoru Krista a človeka – tam, kde sa človek nachádza fyzicky, mentálne či duchovne. Nedá sa však povedať, že by sa toto smerovanie v rámci diskusie úplne podarilo naplniť.

Panelovú diskusiu vnímam ako jeden z nástrojov hľadania podstatných a zároveň rôznorodých tém. Je výzvou pre samotné spoločenstvo, aby témy, ktorým nerozumieme, alebo sa ťažko počúvajú, budeme nielen odsudzovať, ale rozsudovať. Celkovo však diskusia nepatrla medzi tematicky kontroverznými. Práve možno bola až tak „cébčkárska“ slušná. Tie ozajstné výzvy bude mať 100-ročná dáma CBPO ešte len pred sebou.

Pred samotnou debatou bolo pustené video: *Čo pre Vás znamená tento zbor a čo mu prajete?* Odpovede zahŕňali mnohé, napr.: „duchovnú rodinu“; živý vzťah s Bohom; duchovný domov; učiť

sa odpúšťať i milovať; príbehy jednotlivcov, párov i „prišielcov“ zo sekulárneho sveta. Medzi nezvyčajnejšie pranie patrilo to, aby zbor vedel prijať sám seba a štandardné kresťanské variácie prania typu, aby ďalší počuli o dobrej správe o Kristovi.

Moderátorom bol F. Pastirčák a začal provokatívnou vetou: „Budeme sa snažiť dávať otázky na Vaše odpovede.“ Cieľovú skupinu tak zdanlivo tvorili ľudia, ktorí majú odpovede (z rodín, besiedky, dorastu, mládežníckych skupiniek a pod.) dobre a stabilne formulované. Snaha o takúto slovnú hračku sa dá v kontexte CBPO vnímať ako apel vyjadrujúci „nezaspíme na vavrínoch“ poznania, nech je stále *pýtanie sa po pravde a po Bohu* dôležitejšie, než „vlastnenie“ pravdy.

Hostia (J. Máhrík, J. Calvo Aguilar, T. Katuščáková a D. Bán) mali jedno spoločné - nevyrastali od malička v prešovskom zbore a zároveň každý na svojej ceste bol zmenený evanjeliom a mal prienik života s Cirkvou bratskou. Prvých dvaja hostia majú štandardne zrozumiteľné odpovede ako pre ľudí z mimo-cirkevného prostredia, tak aj pre veriacich, čo mi dáva nádej, že obsah diskusie mohol byť obohacujúcim aj pre ľudí bez cirkevného jazykového slangu. Na zväženie do budúcnosti ostáva prizvanie rečníka z iného názorového spektra.

Pri otázke: „Je kresťanstvo cool?“ sme mohli rozmýšľať o tom, aký je obraz o kresťanstve v našom okolí? Rozhodne to nie je slovo cool, čo prichádza ako odpoveď v rozhovoroch. Ja pridávam názor, že dnešný svet má rád instantné obrazy viditeľného sveta. To čo mi naplní potrebu hneď; riešenie na dosah a bez veľkej námahy. Kristus prišiel ako obraz neviditeľného Boha (viď list Kolosanom). Kvalitou spirituality je práve to, že sa nedá oklamať instantnosťou prístupov a riešení. Nie len pre Cirkev bratskú je výzvou neprípodobňovať sa tomuto trendu. Právě nasledovanie Krista nie je barličkou na ceste životom. Často je to zmena charakteru a postojov s dlhodobým procesom dostávania sa ku ideálu bytia, ktorý svojím životom Ježiš naznačil. Zmena z duchovne mŕtveho späť do obnoveného života. Potom bolo vcelku logické, že sa v diskusii riešila definícia kresťanstva: „...kto som? Ako žijem? Ako sa správam? Ako sa ma týka Kristus?“

Keď človeka Kristus osloví, ten prijme jeho nový život a smerovanie za svoje. Pozve ho do obojstranného vzťahu s Bohom, a potom prídu sklamanie z vlastných očakávaní, z ľudí v zbore; keď prichádzajú otázky, pochybnosti a možno aj krik na Boha... Na povzbudenie - J. Máhrík často hovorí, že: „...nie ľudia vymysleli Krista, ale nasledovanie Krista vytvorilo cirkev. Fungovanie s tým, že sme rôzni je bolestivé, ale keď funguje, tak v tom žiari evanjelium.“ ■

Po radostnej oslave Pána Boha, Jeho moci a milosti nasledovala kázeň **PETRA JAREŠA**, kazateľa zboru Praha-Žižkov.

PRÍKLAD VIERY

Pri výročiach si obvykle pripomínáme osobnosti, ktoré stáli pri zrode našich spoločenstiev. V Prahe na Žižkove to býva František Urbánek, prvý kazateľ žižkovského zboru. Za jeho prítomnosti bol založený aj váš zbor v septembri 1923. Samozrejme duchovné prebudenie tu začalo skôr. Spomína sa meno Jána Kušníra z Medzan, ktorý prišiel k viere v USA a vrátil sa domov ako obrátený. Bol to zápas, prežíval konflikt s vlastnou rodinou, ale napriek protivenstvu vytrval vo viere. Mohli by sme hovoriť o ďalších ľuďoch.

Korene našej viery siahajú však oveľa ďalej do minulosti, tisíce rokov predtým, než vznikla Cirkev bratská, alebo akákoľvek iná cirkev. Siahajú až do doby, keď ešte neexistovali naše dva národy a tou osobnosťou bol Abrahám, ktorý kedysi uveril Bohu. V stopách jeho viery idú všetci veriaci ľudia. Na príklad jeho viery nadväzujeme spoločne s tými, ktorí stáli pri vzniku nášho zboru a aj s tými, ktorí naše zbory počas rokov vytvárali. Všetci nadväzujeme na jeho vieru, či sme z veriacich rodín, alebo sme prišli odinakaľ. Aj keby sme nemali v rodine žiadny pozitívny príklad, máme predsa otca viery, na ktorého môžeme nadviazať. Abrahám je našim duchovným otcom a my patríme k potomstvu, ktoré mu Boh slúbil. Počuli sme, ako ho Pán Boh vyviedol von a ukázal mu hviezdne nebo a povedal: *Také veľké bude tvoje potomstvo*. Každý z nás je jednou z hviezd, ktoré Abrahám videl. Každý z nás je naplnením týchto zaslúbení, každý, kto verí v Pána Ježiša Krista.

V čom je podstata viery, ktorá nás môže zachrániť a niesť? Viery, prostredníctvom ktorej sa stávame pred Bohom spravodlivými? Vidíme, že tá pravá viera nie je len zmena názoru na Boha, nie je len prijatie Jeho náuky, nie je len nejaký kresťanský zážitok, ale veriť v Boha znamená osobne sa na neho spoľahnúť, na Jeho slovo, na Jeho sľuby, počítať s tým, že Pán Boh bude konať v našich životoch. Takýmto spôsobom uveril Abrahám. Vieme, že nemali so Sárrou do vysokého veku žiadne deti, ale keď mu Pán Boh slúbil, že bude mať potomstvo také veľké, ako je hviezd na nebi, uveril a On mu to počítal za spravodlivosť. Spoliehal sa na Božie slovo. A takéto spoľahnutie sa na Božie slovo je jednou zo základných charakteristík vášho duchovného prebudenia, ktoré bolo na začiatku vášho zboru. Na Božom slove veriaci založili vtedy každú svoju orientáciu a rozhodovanie. Čítali písmeno

za písmenom a bez výhrad dôverovali každému slovu.

Pán Boh sľúbil Abrahámovi, že budú mať so Sárou vlastné deti. Keby pozeral na svoje a manželkine zostarnuté telo, nemohol by očakávať potomka. Tak to predsa je, že storoční a deväťdesiatroční nemajú žiadne deti, taká je realita. Ale Abrahám sa díval na svoje odumreté telo vo svetle Božieho sľubu, a tak mohol mať nádej.

Kto verí Bohu, nepotrebuje zatvárať oči pred nepríjemnými skutočnosťami. Kto verí Bohu, nemusí popierať bolestivé fakty a ťažké problémy, ktoré by sami o sebe obrali človeka o každú nádej. Veriaci človek nemusí nič popierať, pretože na všetky problémy a výzvy sa môže pozeráť vo svetle Božích sľubov.

Abrahám pozeral na svoje staré telo, na neplodnosť svojej ženy Sáry. My hľadáme na svoju hriechnosť, na naše zlé sklony, na našu zviazanosť so sebastrednosťou, možno sa niekedy dívame na všelijaké pošramotené vzťahy, ktoré máme, na našu vinu pred Bohom a ľuďmi a pýtame sa, či niekedy budeme mať čisté svedomie. Keby sme sa pozerali len na seba, možno by nás to zdrtilo. Ale my sa na našu bezmocnosť, na to, čo nás bolí, môžeme dívať vo svetle Božieho slova, vo svetle evanjelia o Pánovi Ježišovi Kristovi, ktorý pre nás a našu záchranu zostúpil z neba. Na Božie sľuby sa môžeme spoľahnúť rovnako, ako sa kedysi na Božie sľuby spoľahol Abrahám. Možno by to bolo dobré domáce cvičenie, že by sme z Biblie vyhľadali aspoň tri sľuby, ktoré nám Pán Boh dáva a spája ich s vierou v Pána Ježiša a na tom by sme sa mohli učiť stavať našu nádej. Viera, ktorú Abrahám mal, bola taká viera, ktorá sa pred Bohom počíta za spravodlivosť. Apoštol Pavol hovorí, že to bolo napísané kvôli nám.

Spomíname na Abraháma a tých, ktorí boli pred nami, aby sme mohli ísť v stopách ich viery. Je to

pre nás dôležité vedieť, že taká viera sa počíta za spravodlivosť. Apoštol Pavol hovorí, že pred Bohom sa stávame spravodlivými vierou v Ježiša, nie na základe našich dobrých skutkov a spomína Abraháma ako konkrétny príklad osoby, ktorá bola pred Bohom ospravedlnená vierou.

Ako to ale bolo s tým praotcom? Vieme, že jeho viera nebola bezchybná. Vieme, že keď Sára roky nerodila, splodil s manželkinou otrokyňou Izmaela a keď mu v 99 rokoch Hospodin hovoril, že bude mať syna so Sárou, tak sa tomu usmial. Boli tam momenty, keď sa jeho viera zachvela, ale aj napriek týmto momentom, to Boh celkove bral tak, že Abrahám mu veril. To by malo byť pre nás povzbudením, lebo aj naša viera nie je dokonalá, aj my si niekedy Božie slovo vysvetlíme po svojom a snažíme sa zariadiť veci sami, svojimi prostriedkami. Aj nám niekedy Božie sľuby pripadajú neuveriteľné, možno sa im aj v duchu usmievame, ale aj tak Pán Boh berie našu vieru vážne, a to je pre nás veľká úľava. To, čo nás zachraňuje nie je naša viera, ale Ten, ku komu sa viera upína. Zachraňuje nás Pána Boh a Pán Ježiš.

Viera je ako drôt elektrického vedenia. Drôty sú dôležité, ale zdroj energie nie je v nich, ale v elektrárni, s ktorou nás spájajú a tou našou „elektrárnou“ je Pán Boh a keď sa vo viere upíname k nemu cez Pána Ježiša Krista, naša viera sa nám počíta za spravodlivosť, rovnako ako kedysi Abrahámovi. Môžeme mať aj malú vieru, ale hlavne nech je to viera vo veľkého Boha. V Abrahámovi máme duchovného otca, na ktorého príklad viery môžeme nadviazať. Veriť Bohu znamená spoľahnúť sa osobne na Jeho slovo, na evanjelium. Vo svetle tejto viery sa môžeme dívať na všetky beznádejné skutočnosti v našich životoch a takáto viera sa nám počíta za spravodlivosť, aj keď nie sme vo viere bez chyby. Majme vieru v Boha. ■

POZDRAVY

MARTIN CHALUPKA, farár evanjelickej cirkvi v Prešove (za Ekumenickú radu cirkví)

Na úvod prečítal z Genezis 17, 1 – 5. *Keď mal Abrám deväťdesiatdeväť rokov, zjavil sa mu Hospodin a povedal: Ja som El-Šaddaj, Boh Všemohúci, choď stále predom mnou, buď bezúhonný. Uzavriem zmluvu medzi mnou a tebou a veľmi ťa rozmnožím. Abrám padol na tvár a Boh mu povedal: Toto je moja zmluva s tebou: Staneš sa otcom mnohých národov. Už sa nebudeš volať Abrám, tvoje meno bude Abrahám, lebo som ťa určil za otca mnohých národov.*

Mal som možnosť hovoriť so storočnou babkou mojej manželky, ktorá prežila 5 rôznych režimov, musela veľa vecí prijať a na veľa vecí si zvyknúť. Bola veľmi múdra a rozprávať sa s ňou bolo pre nás požehnaním, lebo nám vždy odovzdávala svedectvo svojej viery, to, čo mohla vo svojom dlhom živote prežiť s Bohom. Myslím si, že to je to, čo vy dnes robíte. Vydávate svedectvo, čo Pán Boh s vami robil za tých sto rokov. To je tá podobnosť s Abrahámom, ktorý tiež mal svoje skúsenosti s Pánom Bohom a keď sa dožil stovky, mohlo sa zdať že už nič nové nemôže prísť, že to, čo zažil, bolo krásne, lebo Pán Boh v tom bol. Abrahám s Ním prežil veľké dobrodružstvo viery na ceste, keď si ho povolal. Ale čo už môže storočný človek očakávať? Naša babka nám na poslednej návšteve povedala, aby sme ešte pri-

šli. Okrem neba očakávala napríklad, že ešte príde-me. Stretneme sa už len u Pána Boha, lebo zakrátko si ju povolal k sebe.

A Abrahám, aj keď mal skúsenosti s Pánom Bohom, bol ako starý človek možno skeptický. Možno sa usmial a povedal: „No jasné, čo by sa už mohlo stať?“ a prišiel Izák. A ja chcem popriať tomuto zboru a všetkým vám, aby ste neprestali vidieť, že Pán Boh má pre vás pripravených Izákov, že napriek všetkému dobrému aj zlému, čím ste prešli a ešte že tak ako sa tu Boh dokazoval, bude sa ešte dokazovať. To vám prajem z celého srdca, lebo som počul takúto vetu, že ak cirkev nebude pôrodnica, bude múzeum. Prajem vám, aby ste boli aj naďalej pôrodnicou, kde Pán Boh koná a žehná. ■

ŠTEFAN EVIN,
predseda Rady CB

Keď sa robia prezenčné listiny, aby to bolo spravodlivé, robia sa podľa abecedy. Tak sa každý viac-menej uspokojí. Keď bola konferencia CB v roku 1924 v máji, prezenčná listina prítomných delegátov nebola zostavená abecedne. Mal som možnosť vidieť originál tohto zápisu. Pretože išlo o mimoriadnu udalosť, že cirkev mala prvý zbor aj na Slovensku, zbor Prešov a jeho delegát brat Krapáč bol uvedený na prvom mieste. Dnes chcem pozdraviť všetky generácie, ktoré sú tu prítomné. Asi sú tu štyri generácie: prastarí rodičia, starí rodičia, rodičia a vnúčatá. Chcem vás pozdraviť aj v mene tých najstarších vekom, ktorí už tu nie sú. Ešte si veľa pamätajú, ale nemohli prísť kvôli obmedzeniam veku. Nech ich reprezentuje trebárs moja mamka z Mokroluhu, ktorá má 85 rokov. Chcem povedať, že v našich zboroch žijú nielen štyri vekové generácie, ale aj štyri duchovné generácie, a to nie je dané vekom. Jeden múdry človek, ktorý pozoroval život cirkvi, povedal, že v zboroch, ktoré majú sto rokov a viac, to je už aj prípad tohto zboru, sa objavujú štyri duchovné generácie. Viera sa nededí, odovzdáva sa a pre každú generáciu musí byť autenticky osob-

ná. A to je problém. Prvá generácia žije autentické evanjelium, zažíva autentickú premenu. To sme počuli o tých dedoch a pradedoch z roku 1920 a ďalej. Ale ich deti už kopírujú evanjelium. Potom prídu vnúčatá a tí už len predpokladajú evanjelium. To slovo používajú, ale už nemajú autentickú skúsenosť, často ho nevedia formulovať. To neplatí o všetkých, to platí o časti potomkov, a potom príde štvrtá generácia a tá popiera evanjelium. To je moja skúsenosť zo zborov, ktoré som navštívil, s ľuďmi, s ktorými som sa rozprával. Sú členmi cirkvi a popierajú evanjelium priamo do očí. A tak vám chcem povedať pri tomto výročí, že evanjelium nie je len pre ľudí mimo cirkvi. Evanjelium potrebujú počuť aj znovuzrodení ľudia, lebo ním prichádzame k viere, ním zostávame vo viere a ním rastieme vo viere. Evanjelium je teda aj pre kresťanov. Mojm práním pre vás je, nech evanjelium o Božej milosti, o ospravedlnení hriešnikov pre obeť Kristovu, premieňa každého, koho osloví, bez rozdielu, tých, čo sú v tých laviciach aj tých, čo tu nie sú a nech kresťania sú svedectvom o jeho moci. ■

V Tvojich STOpách

*Fero Pastirčák
(100 rokov CB v Prešove)*

Nepostavil si svoje kráľovstvo na hviezdach
no na oblohu si ich zavesil milióny
nimi svietiš po stáročia pod nohy pútnika
nimi presvecuješ naše duše
nimi si ohúril Abraháma
a on uveril Tvojim slubom...

Lebo u Boha je sto rokov ako jeden deň
rozosial si nás po tejto zemi
fúkol ako do púpav
sme tu
maličké stádo ustráchané
a predsa na твоjich krídlach môžeme vzlietať
znova
a znova
a znova
a...

Na viere otcov vyrástla
naša viera
a viera našich detí klíči ďalej
z Tvojej milosti

Kto si
že oživuješ kamene
a prebývaš na chválach svojho ľudu
hrozný
ktorého vietor aj búrka poslúcha
kto si že sa zľutovávaš
a poznáš každého
po mene
Bol si tu dávno pred nami
vyslanec Lásky
trním si razil cestu
nakoniec zmaril seba
a predsa zvíťazil...

Budeš tu po nás
my sme tu na chvíľu
lebo sme prach a poľná tráva
v bezpečí je ten kto v твоjich stopách spáva
no nech tú chvíľu zdobí správa
Boh s nami
občania Neba

SMETIE

BOHDAN ROHÁČEK

Na začiatku júla som mal týždňovú pracovnú cestu v Tirane, v hlavnom meste Albánska. Nádherné mesto, ktoré som si plnými dúškami užíval takmer každý večer. Mesto pulzuje životom od skorých ranných hodín až do neskorého večera. Letnú dennú horúčavu si obyvatelia vynahrádzajú príjemným chládzkom včasných rán a neskorých večerov.

Oproti našej príjemnej malej ubytovni, ktorá bola súčasťou kresťanského zariadenia, na druhej strane úzkej uličky mali svoje miesto kontajnery vcelku úctyhodnej veľkosti. Od začiatku môjho pobytu boli plné. Napriek snahe niektorých obyvateľov, ktorí tam pravidelne chodili a vyťahovali odtiaľ pre nich užitočné časti odpadu, sa množstvo odpadu zväčšovalo. Obsah kontajnerov prekypel a začal sa šíriť smerom od kontajnerov všetkými smermi, dokonca pri kontajneroch postupne aj do výšky. Vo štvrtok večer som sa vracal na ubytovňu. Oproti práve prichádzalo smetiarske auto. Najprv musel šofér počkať, kým odtiaľ vycúvajú tri ďalšie osobné autá, potom sa na niekoľkokrát s veľkým autom dostával za roh uličky. Jednou nápravou pritom prechádzal po kope smetia. Auto sa nahlo, až sa mi to zdalo nebezpečné. Potom sa prudko zhuplo naspäť na cestu, až skoro bokom dostalo spätný náraz od fasády najbližšej budovy. Všetko dobre dopadlo. Ďalší traja pracovníci začali dávať do poriadku hromadu smetia a kŕmiť svoje auto. Spokojný som si šiel ľahnúť a oddýchnuť si.

Ráno ma kontajnery znova prekvapili. Cesta bola čistá, ale čuduj sa svete, smetné nádoby boli plné! Je možné, že po uprataní ulice už aj smetiarske auto bolo plné, alebo za ten čas obyvatelia okolitých domov využili situáciu a konečne zbavili smeti svoje domácnosti. No, čo už. Aspoň niečo.

Večer ma smetné nádoby prekvapili znova. Boli prázdne! Komunálne služby urobili reparát!

Zamyslel som sa nad tým, ako je to s našou myslou a srdcom. Žijeme množstvom užitočných udalostí, služieb, práce a informácií. Pri tom všetkom sa však v nás hromadí aj množstvo smetí. Mnohokrát si to neuvedomujeme, až kým sa to v našich „smetných nádobách“ nedostane až po okraj. Potom sa to začne presýpať cez okraj našich úst a nie je to príjemné pre nás, ani pre naše okolie. Potrebujeme (na pomoc) technické služby. Niekedy stačí modlitba, inokedy potrebujeme aj spovedného partnera. Niekedy to ide rýchlo, inokedy je potrebná dlhodobšia pomoc odborníkov. Často sú najlepšou pomocou naši najbližší. Nemusíme hľadať príliš ďaleko.

Už sa nám môže zdať, že sme všetko vypratali a dali do poriadku. Keď sa však pozrieme na druhý deň do nášho srdca lepšie, potrebujeme urobiť reparát. Nie nadarmo si Pán Ježiš „vysúkal rukávy“ u umyl svojim učeníkom nohy. Potrebujeme takúto hygienu absolvovať po našich rušných aj pokojných dňoch každý večer.

Ďakujeme Ti Pane Ježišu, že Tvoje technické služby fungujú spoľahlivo každý deň! ■

SPOJME RUKY PRE MISIU V EURÓPE

MILAN MITANA

Konferencia „Joining hands for mission in Europe“ sa konala v dňoch 18. – 21. septembra 2023 pri španielskom meste Ciudad Real. Organizovala ju IFF-EC (International Federation of Free Evangelical Churches), ktorej sme ako Cirkev bratská členom. Viac ako 100 účastníkov z viac ako 20 krajín, prevažne z Európy. Našu cirkev sme zastupovali dvaja. Ja za slovenskú a Matúš Kušnír, kazateľ z Hradca Králové, za českú časť CB.

Bolo osviežujúce byť v spoločenstve bratov a sestier, lídrov, s podobnou teologickou i misijnou DNA.

Raňajšie zamyslenia prebiehali v kontemplatívnom i diskusnom štýle Lectio Divina. Teda, čítal sa pomaly tri razy po sebe text zo Skutkov apoštolov, pričom medzi každým čítaním bol čas na osobnú reflexiu. Dôraz bol daný na to, čo Duch Svätý hovorí skrze Písmo k nám jednotlivcom. Otázka po prvom čítaní bola: aké slovo či veta nám rezonujú z daného textu? Po druhom čítaní sme mali vnímať, čo sa deje v našej mysli a srdci. Po treťom čítaní bola diskusia v malých skupinách na základe predpripravených otázok.

Zaujímavým pre mňa bolo počúvať mladých európskych teológov Matthiasa Ehmana z Nemecka o situácii a budúcnosti kongregačnej misie v Európe či Martina Jakobsena z Nórska, ktorý spracoval veľký prieskum o viere vysokoškolákov.

Pokiaľ ide o prednáškovú časť, asi najväčšiu odzvu vyvolalo vyučovanie Nicka Elorma s názvom Zakladanie zborov v Európe z perspektívy diaspóry. Nick je zakladateľ zborov, pochádzajúci z afrického Toga, žijúci v nemeckom Hamburgu. Hovoril o pôsobení v krajine, kde je množstvo imigrantov a postmigrantov. No aj pre náš slovenský kontext

je provokatívne vziať jeho myšlienky a aplikovať ich napríklad na to, ako robiť misiu a zakladať spoločné zbory pre Slovákov a Rómov alebo pre Slovákov a Ukrajincov. Povzbudilo ma to pracovať teologicky s textami v Skutkoch apoštolov či liste Efezským, ktoré sa týkajú misie v „zmiešanom území“ Hebrejcov, Helenistov, Samaritánov a pohanov. Nick rozprával o texte zo Skutkov 6, 1 – 6 o interkulturalite, ktorá prináša problémy a výzvy, no i možné nové riešenia. Podobne text zo Skutkov 11, 19 – 26 hovorí o začiatkoch misie „na zmiešanom území“ Antiochie. Nové situácie priniesli nové pomenovania. Učeníci boli po prvý raz nazvaní kresťanmi. Už to neboli mesiánski Židia, ale zmiešaná skupina ľudí veriacich v Krista. Interkultúrna misia v podstate nie je možná bez perspektívy Božieho kráľovstva. Ak ju nemáme, neustále bude pre nás dôležitejšia kultúra tej našej skupiny – slovenskej, ukrajinskej, rómskej, americkej... Pritom už od poverenia v prvej kapitole Skutkov bolo zrejme, že cirkev má byť medzikultúrna – od Jeruzalema po koniec zeme. Dnešná globálnosť (svet ako veľká dedina) a masívna migrácia spôsobujú, že „Samária i konce zeme“ prichádzajú k nám do nášho Jeruzalema! Ako s tým naložíme? Budeme bojovať s migrantmi podobne ako naši politici, alebo poslúchneme Ježišovu výzvu k zdieľaniu evanjelia s týmito ľuďmi?

Západná cirkev musí porozumieť to, čo pomenováva Philip Jenkins v knihe *The next Christendom*: „Čokoľvek si Európania a Severoameričania myslia, kresťanstvo sa veľmi dobre šíri na globálnom juhu. Nielen prežíva, ale expanduje... Éra západného kresťanstva nám uplynula počas nášho života, a éra južného kresťanstva je na úsvite.“

Európa sa stáva jednoznačne misijným poľom, kde sa v post-sekulárnom priestore stretáva množstvo svetonázorov, filozofií, rás a náboženstiev. Čo ak nakoniec práve migranti budú kľúčovými misionármi a zakladateľmi zborov? (V našom kontexte to znovu môžu byť kľúčoví rómski či ukrajinskí lídri. Naskytá sa otázka či napríklad v odbore EMO alebo Plante by nemal byť aj niekto z Ukrajiny alebo Vítkoviec?) Obsiahlejšiu prezentáciu Nicka Elorma v angličtine v powerpointe môžem poskytnúť tým, ktorí by o ňu mali záujem.

Silnými momentmi konferencie boli tzv. Heart talks, kde jednotlivci z rôznych krajín prinášali svedectvá o Božom konaní v ich živote, službe, krajine. Slzy sa mi tlačili do očí počas rozprávania brata Jurija slúžiacoho v Krematorsku. „Modlili sme sa za duchovné prebudenie. Len sme netušili, že príde skrze vojnu. Naša cirkev mala pred vojnou na bohoslužbe 70+ ľudí. Teraz máme štvoro bohoslužieb, niekedy s celkovou návštevnosťou 900+ ľudí. Je to však vykúpené utrpením. Raz som išiel na bicykli mestom. Rusi začali strieľať. Počul som guľky lietať okolo seba. Modlil som sa. Spomenul som si na Žalm 23. Začal som si ho spievať. *Hospodin je môj pastier, nebudem mať nedostatku... Hoc by som šiel údolím tieňov smrti, nebojím sa zlého, lebo Ty si so mnou....* Vedel som však, že to môže znamenať, že prejdem bicyklom cez strelbu, alebo že pôjdem tým údolím tieňov smrti tam hore k Otcovi.“

Celá konferencia bola zakončená bohoslužbou s Večerou Pánovou, na ktorej kázala pastorka Ellen z nórskeho Tromsa na text o svadbe v Káne. Bolo to inšpiratívne, dotýkajúce sa srdc a vysielajúce do misie vedenej Bohom.

Konferencia IFFEC priniesla množstvo inšpirácií, povzbudení a kontaktov, ktoré môžeme využiť aj v našej práci na Pánovej vinici tu na Slovensku. ■

NOVÝ RÓMSKY (AJ KREŠŤANSKÝ) ČASOPIS

DROM, PANI PRAMEŇ.	cvp
Cesta Voda Prameň. Rómsky Časopis Dvanásť- Krokových Skupín	Ročník 1 Marec 2023
<p>E MODLITBA VAŠ E VIROVNANOSŤ</p> <p>Devla, de man virovnanosť, hoj te prilav oda, so našči čerinav, odvaha, hoj te čerinav oda, so šaj čerinav a godži, hoj te džanav, so šaj čerinav a so našči.</p>	

česky

MODLITBA O POKLID

Bože, dej mi klid,
přijmout to,
co změnit nemohu,
odvahu změnit to,
co změnit mohu,
a moudrost
jedno od druhého rozpoznat.

slovensky

MODLITBA VYROVNANOSTI

Bože, daj mi vyrovnanosť,
aby som prijal to,
čo zmeniť nemôžem,
odvahu, aby som zmenil to,
čo zmeniť môžem.
A múdrosť,
aby som vedel odlíšiť
jedno od druhého.

MOJE SVEDECTVO

Narodila som sa ako dieťa alkoholikov. Ako to býva – zobrali ma rodičom, a tak som útle detstvo a dospievanie prežila v kojeneckom ústave a v detskom domove.

Keď som musela opustiť detský domov, nejaký čas som bývala v štátnom zariadení, a keďže som bola vyučená, chodila som do zamestnania. Spriatelila som sa s rómskou rodinou a oni ma neskôr zobrali so sebou do osady.

V osade som si začala s jedným chlapcom, ktorý o mňa prejavil záujem. Ako domováčka „hladná po láske“ som veľmi rýchlo začala aj spolu s ním žiť, aby som neskôr zistila, že realita je iná. Predstavovala som si nádherný život – no bol to alkohol, bitky a hádky.

Prišiel čas, kedy to bolo neúnosné. Manžel (neskôr sme sa zosobášili) mi aj sľuboval, že sa zmení, ale ja som vedela, že to bude trvať len dovtedy, kým neprídu peniaze na pijatiku. Neskôr sme spolu mali deti a môj život sa zmenil na každodennú prácu okolo domu bez kúpeľne a vody, vychovávala som a starala sa o deti, zháňala peniaze, splácala rastúce dlhy z pôžičiek, bola som často ponižovaná a bitá.

Neraz som plakala, doslova revala, prečo vlastne žijem?

A predsa som našla niečo – čo ma dvíhalo hore – viera v Pána Ježiša Krista. Prijala som odpustenie hriechov, zanechala svoje zlozvyky (cigarety a občasné pitie) a pokúšala sa premáhať svoj strach a nervozitu. Išlo to veľmi pomaly a keď sa niekedy vyhrotila situácia u nás doma (kvôli pokračujúcemu alkoholizmu manžela) nezvládla som to a s hnevom vybuchla.

Keď sa môj fyzický a duševný stav kvôli mnohým stresom, strachu a rastúcim dlhom začal veľmi zhoršovať, rozhodla som sa odísť od manžela. Čas dozrel, deti dospeli a uvedomila som si, že ďalej takto žiť nevládzem.

Vďaka Bohu za priateľov, ktorí ma na mojej ceste sprevádzali, a potom, ako som sa rozviedla mi pomohli nájsť si nové miesto a poslanie v živote. Udržujem kontakt so svojimi deťmi a nezanevrela som ani na bývalého manžela, avšak jeho alkoholizmus zničil akúkoľvek možnosť spoločného života.

A aj keď to ani teraz nie je jednoduché, môžem prežívať chvíle, kedy mám radosť a s modlitbou očakávam ďalšie Božie smerovanie.

*Helena***MOJE SVEDECTVO**

Narodžindžom mán sar čavoro alkoholienge. Avka sa pes ačol, ile man rodičenge a avke predžidžilom o detstvo the o dospelost are kojeňecko, the andro ustavos. Sar gelom avri andalo ustavos avri, daresa-vo časos bešas andro ubitovňa a vaškada, že somas viučimen, piras andre buči. Sas man kamarata romsko rodzina a paľis on gele the bešel andre osada. Andre osada začňindžom the phirel jekhe čhavorela so kamľa manca the phirel. Avka sar e domovačka, „bokhafi po láske“ igen richlones začnindžom leha te phirel, a paľik leha the dživel. Palo časos zisťindžom so hin čačiphen. Predstavinkeras mange šukar životos – no sas alkoholikos, bitkaris, a haďinelas pes.

Avľa o časos, sar sas imar igen na fajn. O rom (iľam pes) slubindža mange že ela aver.

Me džanas, že oda ela dží akor, sar avna o love pre pijatika. Sas amen paľis the čhave a miro životos pes zmeňindža, pro sako dživeskeri buči, andro domos, bije kupelka a paňi. Vichovinkeras the starinas pes palo čhave khorkori, stradkeras love, počinkeras požičky so baronas. Buterval somas poňžimen, the mardži. Shar igen rovas, a pučas man soske dživav?

Arakľom dareso – so man hazňa opre – phačaben andro Ježiš Kristus. Primindžom pokanie, preačilom te kurinel, te the pijel, nakamas man imar te daral a tel nervozno.

Džalas kada igen polokes a sar sas igen nafajn ke amende aroker (vaš romeskeri pijatika) nabirinas imar, vybuchňinas igen.

Sar miro fizicko the duševno stavos, the o stresos, the baro dluhos začňindža tel igen nalače, rozhodňindžom mán tedžan het romestar. Avľa o časos sar o čave sas imar bare – dospela, a džanas že avke imar našti dživav.

Đakinav le Devleske važo manuša sa mange blízka, a so man ľidžanas pre miro drom.

Sar man rozvedzindžom pomožinde mange the arakel nevo than a nevo dživípen. Hin man kontaktos le čhavenča a nasom choľamen pro byvalo. No leskeri pijatika mange zňičindža o životos a vaškada nadel pes leha the dživel.

Aňi akana man nane ľahkones the dživel, ale hin dživesa sar man hin the radostno džives a modlitbaha užarav so hin pre dalma, le Devles pro aver dživesa.

Helena

Týmto číslom začíname uverejňovať dvojstranu pod názvom **DETSKÝ KÚTIK**, určenú pre deti a vnukov našich čitateľov. Dvojstranu budú pripravovať **IVETA** a **ROMAN TOPOLČANYOVCI**.

K napísaniu týchto príbehov ma inšpirovala služba o. z. Sluha v Starej Turej. Jednou z aktivít združenia je detský spevokol Lastovičky, ktorý už mnoho rokov robí radosť a prináša požehnanie. Tak isto sa úspešne rozvíja filantropický projekt kávy August Roy. Výťažok z predaja kávy a koncerty Lastovičiek podporujú zmysluplné činnosti. Každý rok sa vďaka nim pomáha konkrétnemu človeku alebo rodine. Tieto skutočné príbehy si môžete prečítať na augustroy.sk.

Aj ja sa túžim s vami podeliť o reálne príhody z môjho blízkeho okolia, doplnené príznačným biblickým textom, niekoľkými tipmi na zamyslenie a zaujímavými aktivitami, vhodnými najmä pre detských čitateľov.

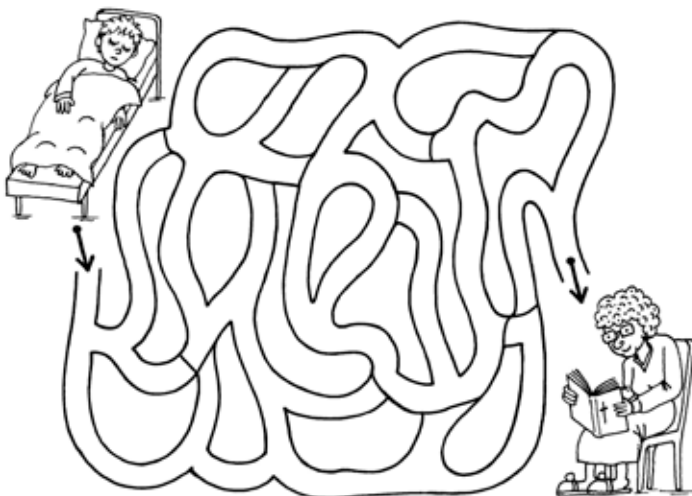
RADKO V NEMOCNICI

Na konci školského roka Radko ochorel na infekčnú mononukleózu. Mal vysoké horúčky, zväčšené uzliny a bolelo ho v krku. Keď sa stav neupravil ani po týždni, musel ísť ležať do nemocnice. A to vám veru bolo náramne ťažké! Na infekčnom oddelení bol každý pacient na izbe sám. Viete si predstaviť desaťročného chlapca týždeň v posteli a celkom samotného? Bez návštev, bez kamarátov... Iba čo sa pri ňom vymieňali sestry a lekári. Vďaka Bohu, konečne mohol ísť domov. No domov ani tak nie. Skôr do detského domova. Rodičov totiž nepoznal, bol tmavej pleti a patril medzi deti, ktoré sa na

adopciu dostávajú len zriedka. Našťastie mal svoju obľúbenú vychovávateľku tetu Hanku. Tá sa o neho s láskou starala a hoci musela dávať pozor na ďalších dvanásť zverencov, na Radka si vždy našla čas. Jeho choroba bola totiž zdĺhavá. Celé letné prázdniny mal prísne zakázaný pobyt na slnku a akúkoľvek námahu. Nesmel hrať futbal, ani sa bláznit s ostatnými na ihrisku. Choroba mu totiž oslabila srdce aj pečeň. Musel byť trpezlivý a zvládnuť liečbu, aby sa napokon celkom uzdravil. Veľmi mu v tom pomáhala práve spomínaná teta. Modlila sa za jeho uzdravenie a po večeroch mu čítala príbehy z Biblie.

Úloha 1

Pomôž nájsť Radkovi cestičku k tete Hanke.

Úloha 2

Poskladaj biblický verš. Ak sa budeš niekedy cítiť zle, môžu byť aj tieto slová tvojou modlitbou.

Uzdravenie stotníkovho sluhu
Biblia, Mt 8, 5 - 13

Radka najviac zaujalo rozprávanie o vysoko-postavenom rímskom vojakovi, ktorý neváhal vynaložiť veľké úsilie na záchranu svojho sluhu. Prišiel do mesta Kafarnaum k Pánovi Ježišovi a vyrozprával mu, ako jeho sluha strašne trpí. Pán Ježiš si isto na Rimanovi všimol hneď niekoľko vecí.

Bol to stotník, veliteľ, a bolo mu podriadených sto mužov v armáde. Taký mocný muž a zľutoval sa nad jedným sluhom, akých mal okolo seba množstvo?

Rímsky vojak prichádza za Ježišom, ktorý je Žid. V tej dobe boli predsa Židia pod nadvládou Ríma. Rímsky vojak teda prichádza s prosbou za Židom. A nielenže ho prichádza prosiť, navyše ho oslovuje aj „Pane“.

Ježiš mu na to odpovedal, že určite príde. V tom ho však stotník zastavuje a začne hovoriť:

- Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu.

Rímsky vojak vyššej hodnosti, ktorý má sluhov a určite aj značný majetok, hovorí toto Ježišovi, Židovi, ktorý nič nemá, ktorý dokonca nemá ani kde hlavu skloniť. Tu sa ukazuje stotníkov pokora. Má pod sebou vojaka a sluhov, ktorým rozkazuje. No Ježiša pokorne prosí. Mohol poslať iného sluhu vo svojom mene, nech Ježiša privedie do jeho domu. On sa však sám ponáhľa za Ježišom, aby sa pred ním sklonil a prosil ho za uzdravenie svojho milovaného sluhu. Tu sa spája pokora s vierou.

- Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a môj sluh ozdravie.

Ježiš stotníka vypočul a sluhu na diaľku uzdravil.

Keď pristupujeme s prosbami k Bohu, potrebujeme vieru, ale aj pokoru. Môžeme mať veľkú vieru v zázraky, ale ak by sme pyšne prosili, vypočul by Boh naše prosby?

Úloha 3

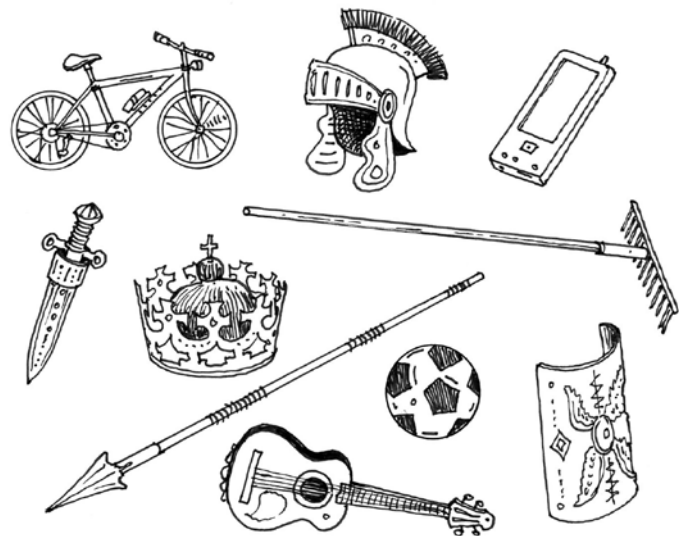
Správne odpovede a písmenká pri nich ti ukázu tajničku.

Múdry kráľ v Starej zmluve	K	ABRAHÁM	P
Ktorý deň v poradí stvoril Boh vtákov?	O	EVA	
Izákov otec	P	ŠALAMÚN	
Meno matky Jána Krstiteľa	R	PIATY	
Koľko bolo Ježišových učeníkov?	A	ALŽBETA	
Prvá žena	O	DVANÁŠŤ	

Úloha 4

Zakrúžkuj veci, o ktorých si myslíš, že by ich mal rímsky vojak mať.

ZÁSNUBY

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

Zásnuby v dobe Pána Ježiša mali omnoho väčší význam ako dnes. Závazok, ktorý uzavreli dvaja mladí ľudia pred komunitou, do ktorej patrili, mal takmer váhu uzavretia manželstva. Po zásnubách ostala nevesta celý rok v dome svojich rodičov. Počas tohto obdobia mala svojmu snúbencovi dokázať, že je hodná jeho lásky, mala mu dokázať čistotu a vernosť. Jej úlohou bolo tiež nachystať sa na deň svadby, aby, keď si pre ňu ženích príde, bola pripravená vyjsť mu v ústrety s celým svadobným sprievodom. Úlohou ženicha bolo počas tohto obdobia nachystať pre mladú rodinu bývanie v „dome“ – v komunite svojich rodičov. Kľúčovú rolu v ten konkrétny deň nakoniec zohrával otec ženicha. Svadba podľa zvyklostí nebola dohodnutá na konkrétny čas, mohla sa uskutočniť kedykoľvek potom, ako uplynulo stanovené obdobie po zásnubách. A práve otec ženicha bol ten, kto po uplynutí „pozásnubnej lehoty“ prišiel za ženichom a povedal niečo ako: „Je čas ísť po nevestu a viesť ju do svojho domu. Môže sa začať svadba“ Len on mal právo iniciovať začiatok svadby. Práve preto v podobenstve o desiatich družičkách nevesta vyčkáva dlho do noci a družičky stihli zaspáť, kým prišiel ženich. Horiaca lampa je symbolom toho, že nevesta čaká na toho jediného. Zrejme by sa dalo pochybovať o našej čistote a vernosti Kristovi. Každý deň sa naše duše červenajú pred Božou tvárou, keď vidíme svoju biedu v zrkadle Jeho svätosti! Naše lampy hasnú! Sústreďujeme sa na veci, ktoré sú nepodstatné, upriamujeme sa na telesné – viditeľné tu a teraz, a tak strácame pohľad na večnú budúcnosť. Avšak Pán Ježiš je dokonalý ženich! Vidí tvoju biedu, a napriek tomu si ťa túži viesť do svojho domu. Zaplatil príliš vysokú cenu – cenu vlastného života, aby sa tak mohlo stať. Teraz je už všetko pripravené a čaká sa len na chvíľu o ktorej vie len Otec. A ty môžeš byť tam. Len Ho neprestaň čakať! ■

Z ROKOVANIA RCB

SEPTEMBER, OKTÓBER 2023

Rada

Prerokovala a schválila vizitačnú správu z vizitácie zboru Bratislava-Paradox.

Rozhodla o predĺžení pracovnoprávneho vzťahu s vikárom Romanom Dirdom (zbor v Spišskej Novej Vsi) do 30. 9. 2024 a schválila príspevok k jeho mzde z Fondu Levita.

Rada vzala na vedomie

Správu kazateľa Ervina Mittelmana zo študijného voľna.

Hodnotenie vikára Davida Spodniaka (zbor v Nitre) od staršovstva zboru.

Rozhodnutia členského zhromaždenia zboru v Trenčíne: (1) Služobný byt, ktorý je vo vlastníctve zboru, zbor nebude predávať, ale prevedie ho na iný subjekt v štruktúre Cirkvi bratskej. (2) V prípade budúceho predaja uvedenej nehnuteľnosti bude čistý výnos z predaja tejto nehnuteľnosti rozdelený tak, že 60% bude patriť Cirkvi bratskej a 40% si ponechá ten subjekt, ktorý bude nehnuteľnosť vlastníť v čase predaja. Uvedené podiely zodpovedajú štruktúre zdrojov, pomocou ktorých bol byt v roku 2001 zakúpený.

Ďalej Rada:

Vymenovala za členov Študijného odboru Milana Mitanu a Juraja Institorisa.

Požiadala zúčastnené staršovstvá a kazateľa Filipa Pangráca o písomné vyhodnotenie doterajších skúseností so súbežným pôsobením kazateľa v zboroch vo Vranove nad Topľou a v Bardejove.

OKTÓBER

Rada mala pravidelný rozhovor s tajomníkom pre mládež Slavomírom Krupom o jeho činnosti

a aktuálnom dianí v Únii detí a mládeže, o letných táboroch a konferencii UPdate.

Oboznámila sa so správou Milana Mitanu z IFFEC konferencie Joining Hands for Mission in Europe v Španielsku.

Vzala na vedomie priebežné hodnotenie vikárov Ľubomíra Lorinca (zbor v Prešove), Pavla Jurča (zbor v Bratislave – Kaplnka) a Romana Dirdu (zbor v Spišskej Novej Vsi) od staršovstiev týchto zborov.

Prerokovala a schválila vizitačnú správu z vizitácie zboru v Spišskej Novej Vsi. Poveruje študijný odbor Rady, aby sa zaoberal potrebou koučingu pre začínajúcich kazateľov.

Oboznámila sa s aktuálnou situáciou pri transformácii zboru v Trenčíne. Zbor si zvolil dvoch zástupcov pre komunikáciu s transformačnou komisiou a zbormi.

Rada na základe žiadosti staršovstva zboru v Hermanovciach nad Topľou rozhodla o zmene Samostatnej kazateľskej stanice v Giraltovciach na Kazateľskú stanicu v Giraltovciach.

V súčinnosti s Komisiou pre návrhy určila termíny pre podávanie návrhov na Konferenciu 2024:

- 1. kolo podávania návrhov: do 29. januára;
- posúdenie, stanovisko komisie a rozposlanie zborom: do 14. februára;
- 2. kolo – iba pozmeňujúce návrhy: do 11. marca;
- stanovisko komisie a odovzdanie Kancelárii Rady: do 28. marca.

Rada súhlasí s postupom navrhnutým Predsedníctvom Spoločnej konferencie, aby návrhy, ktoré majú byť Spoločnej konferencii 2025 predložené prostredníctvom Zemských konferencií, boli najprv predložené do 30.11. 2023 na posúdenie Predsedníctvu Spoločnej konferencie. ■

Z archívu prešovského zboru

O ZEMETRASENIACH A PORIADKU

Slovensko postihli v krátkom čase dve zemetrasenia. Jedno, s magnitúdou 4,9, zasiahlo východné Slovensko v okolí Vranova. Bolo najsilnejšie za posledných 110 rokov. Nedosiahlo ničivé následky zemetrasení v Afganistane či Turecku, nesiahlo na ľudské životy. Zasiahlo len budovy. Býva zvykom, že predstavitelia štátu okamžite idú na miesta prírodných katastrof a snažia sa, alebo aspoň sľubujú, pomoc postihnutým. Z našich sa na východnom Slovensku neobjavil nikto. Politici totiž riešia následky druhého zemetrasenia, ktoré nás postihlo 10 dní pred týmto - 30. septembra. Keby bolo poradie týchto udalostí opačné a zemetrasenie na východe by bolo pred voľbami, som presvedčený, že by sa to tam politikmi hemžilo. Poverený premiér Ódor len na tlačovke oznámil, že poverená vláda nemá zákonné možnosti uvoľniť financie na pomoc. To môže spraviť až nová vláda. Bieda s takým štátom, čo má zákony neumožňujúce (aj keď v provizórnom režime) pomoc postihnutým.

Ale - vráťme sa k zemetraseniu z 30. septembra, teda k voľbám. Obrazne povedané - narazilo do seba niekoľko platní -jedna pomerne jednoliata sa zrazila so skupinou drobných krých, ktoré drobnými kryhami asi ešte dlho zostanú. Teória tektonických pohybov totiž hovorí, že náraz na jednom okraji platne sa môže preniesť na opačný okraj, bez toho aby to vyvolalo deformáciu vo vnútri platne. To znamená, že podstaty platní sa nemenia. O voľbách a povolebných prekáračkách bolo povedané asi všetko. Malá iskierka nádeje, že platňa Pelleginiho Hlasu sa spojí s ostatnými rozhádanými platňami, bola len Pellegriniho kupčenie o miesto pri moci. Ale je to ako pri tektonických platniach

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Najvrchnejšia časť zemského telesa je tvorená dvoma vrstvami: vrchná litosféra je pevná. Pod ňou sa nachádza astenosféra, ktorá je plastická, pohyblivá. Litosféra „pláva“ na astenosfére a tvorí ju viacero veľkých a množstvo menších platní. Tieto platne sa pohybujú, pričom môže dochádzať k ich stretom často sprevádzaným zemetraseniami a inými prírodnými katastrofami. Mnohé z nich sú zapríčinené aj činnosťou človeka.

(Wikipédia, Platňová tektonika)

- podstata sa nemení. Hlas bol vždy Hlasom Smeru. Nikdy od seba neodišli.

Výsledok týchto volieb je pre mňa najhorší v histórii samostatného Slovenska. Horší, ako keď v roku 1994 vyhral predčasnú voľbu Mečiar s robotníkmi a SNS. Vtedy sme aspoň mali nádej, že sa spoja demokratické sily a „demokratickú“ diktatúru v ďalších voľbách porazia. (Aj sa stalo.) Dnes je na druhej strane spektra zostava, ktorá túto nádej nedáva. S Matovičom nepôjde nikto, Sulík je Sulík, KDH s Majerským tiež neprekročilo svoj tieň z minulosti a súčasná nosná sila tejto časti politického spektra - progresívcí - je pre mnohých, ktorí by si ju aj vybrali, príliš neprijateľná presadzovaním svojich kultúrno-etických hodnôt. Ak sa v 94. dokázali spojiť antimečiarovci dokonca do jednej volebnej strany, neverím, že týmto sa to dakedy podarí. Nesú prílišnú rozdielnosť v nazeraní na svet. Zatiaľ nevidno ani výraznú osobnosť, ktorej váha by pôsobila zjednocujúcou silou.

Keďže podstata platne sa nemení ani po zemetrasení, mafia sa vrátila k moci. Slovensko si ju vybralo. Možno bude väčší „poriadok“ ako za predchádzajúcej vlády hádavých. Napokon - poriadok bol aj za Stalina a Husáka. Ale vybral si aj Brusel, keď po spojení týchto víťazov s extrémistami zo sociálnych sietí, pozastavil členstvo Smeru a Hlasu v strane európskych socialistov. V Bruseli asi až teraz pochopili, čo povedal nedávno Fico: „My nie sme len sociálna demokracia. My sme slovenská sociálna demokracia“...

V čase vyjdenie Dialógu bude vládna zostava známa. - Zaručí „poriadok“ ... možno až do vraždy ďalšieho novinára...■

KRÍŽOVKA

„Život je dosť dlhý, keď vieš ...“

Autor: Peter Kailing	Sloven. mesto	Klesám	Druh likéra	POMÔCKY Voál, Ro, Arne, Song	TAJNIČKA	Umelý jazyk	Exmetro- pola Barmy	Krém	
Belgic. kúpele				Černoch (po rus.) Povzdych (ach)	•				Sladko- vodná ryba
Ponatial					•				
Americký štát (na západe USA)					•	Zhruba Meno hoke- jistu Krotáka			
Nám patriaci				Zn. hektára Ľahká vínená látko	•		Chem. zn. telúru Čes. pred- ložka		
Chem. zn. amerícia			Druh veľryby zn. kilometra		•				
POMÔCKY Alaš, Arap, Ava, Spa	Spev. pieseň (z. angl.)	Realizuje 11-tku Optické umenie			•			Pohľadnica	Divoch, bar- bar (z. ázij.)
Osly					•		Zn. kiloam- péra Neodborník		
Cicavec z pralesa			Franc. určitý člen Suvenír		•	Horská osada 499, rím.			
Predložka (ponad)				Svieti, vyža- ruje Zn. voltampéra	•				
Ťarchavosť, tehotenstvo					•				
	Linka, spoj				•	Popravca			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 6-7/2023

Tak ako báseň, aj život sa hodnotí nie podľa dĺžky, ALE PODĽA OBSAHU.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:
svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 11. 2023. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 11/2023.

Stranu pripravil Peter Kailing

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, písané na adresu redakcie.